

DRUGI KOLOKVIJ IZ UVODA U VJEROJATNOST I STATISTIKU - A grupa

Zadatak 1. [2 boda + 1 bod + 2 boda]

- Definirajte varijancu slučajne varijable. Koristeći prethodnu definiciju dokažite da vrijedi $\text{Var}X = EX^2 - (EX)^2$.
- Neka je (X, Y) diskretan slučajan vektor na vjerojatnosnom prostoru $(\Omega, \mathcal{F}, P)$. Definirajte kovarijancu slučajnih varijabli X i Y .
- Neka je $X \sim \mathcal{E}(\lambda)$, $\lambda > 0$. Objasnite postupak standardizacije slučajne varijable X te odgovorite ima li slučajna varijabla Y dobivena postupkom standardizacije ponovo eksponencijalnu distribuciju (obrazložite svoj odgovor).

Zadatak 2. [4 boda + 4 boda]

U kutiji se nalazi 6 bijelih i 4 crne kuglice. Osoba izvlači 3 kuglice zaredom i to

- bez vraćanja,
- s vraćanjem.

Odredite očekivani broj izvučenih crnih kuglica i vjerojatnost da je osoba izvukla točno dvije crne kuglice.

Zadatak 3. [4 boda + 3 boda]

Automat za igre na sreću u nekoj kockarnici programiran je tako da se prirodan broj n realizira s vjerojatnošću $\frac{3}{4^n}$, tj.

$$P(X = n) = \frac{3}{4^n}, \quad n \in \mathbb{N}.$$

Izračunajte matematičko očekivanje i varijancu slučajne varijable X .

Zadatak 4. [4 boda + 4 boda]

Zadana je slučajna varijabla X s funkcijom gustoće

$$f(x; \alpha) = \begin{cases} \frac{1}{\Gamma(\alpha)} 2^\alpha x^{\alpha-1} e^{-2x}, & x > 0 \\ 0, & x \leq 0 \end{cases},$$

gdje je $\alpha > 0$ zadani parametar distribucije.

- Odredite matematičko očekivanje i varijancu slučajne varijable X .
- Koristeći Čebiševljevu nejednakost ocijenite vjerojatnost

$$P\left(X \in \left\langle -\infty, \frac{\alpha}{2} - \sqrt{\alpha} \right] \cup \left[\frac{\alpha}{2} + \sqrt{\alpha}, +\infty \right\rangle\right).$$

Zadatak 5. [4 boda + 3 boda]

Neka je $X \sim \mathcal{U}(2, 4)$. Odredite funkciju distribucije i funkciju gustoće slučajne varijable $Y = e^X$.

Zadatak 6. [4 boda + 2 boda + 2 boda + 2 boda]

U kutiji se nalazi 5 zelenih bombona po 5g i 4 žuta bombona po 4g. Na slučajan način izvlačimo odjednom 2 bombona bez vraćanja. Neka je X ukupna težina izvučenih bombona, a Y broj izvučenih žutih bombona. Odredite razdiobu slučajnog vektora (X, Y) i pripadne marginalne distribucije. Odredite distribuciju slučajne varijable X uz uvjet $\{Y = 2\}$. Jesu li slučajne varijable X i Y korelirane? Obrazložite!

DRUGI KOLOKVIJ IZ UVODA U VJEROJATNOST I STATISTIKU - B grupa

Zadatak 1. [2 boda + 1 bod + 2 boda]

- Definirajte varijancu slučajne varijable. Koristeći prethodnu definiciju dokažite da vrijedi $\text{Var}(aX + b) = a^2 \text{Var}X$, gdje su a i b realni brojevi.
- Neka je (X, Y) diskretan slučajni vektor na vjerojatnosnom prostoru $(\Omega, \mathcal{F}, P)$. Definirajte koeficijent korelacije slučajnih varijabli X i Y .
- Neka je X geometrijska slučajna varijabla, tj. $X \sim \mathcal{G}(p)$, $p \in (0, 1)$. Objasnite postupak standardizacije slučajne varijable X te odgovorite ima li slučajna varijabla Y dobivena postupkom standardizacije ponovo geometrijsku distribuciju (obrazložite svoj odgovor).

Zadatak 2. [4 boda + 4 boda]

U kutiji se nalaze 3 crvene i 7 zelenih kuglica. Osoba izvlači 3 kuglice zaredom i to

- bez vraćanja,
- s vraćanjem.

Odredite očekivani broj izvučenih zelenih kuglica i vjerojatnost da je osoba izvukla točno dvije zelene kuglice.

Zadatak 3. [4 boda + 3 boda]

Automat za igre na sreću u nekoj kockarnici programiran je tako da se prirodan broj n realizira s vjerojatnošću $\frac{5}{6^n}$, tj.

$$P(X = n) = \frac{5}{6^n}, \quad n \in \mathbb{N}.$$

Izračunajte matematičko očekivanje i varijancu slučajne varijable X .

Zadatak 4. [4 boda + 4 boda]

Zadana je slučajna varijabla X s funkcijom gustoće

$$f(x; \beta) = \begin{cases} \frac{1}{\Gamma(\beta)} 3^\beta x^{\beta-1} e^{-3x}, & x > 0 \\ 0, & x \leq 0 \end{cases},$$

gdje je $\beta > 0$ zadani parametar distribucije.

- Odredite matematičko očekivanje i varijancu slučajne varijable X .
- Koristeći Čebiševljevu nejednakost ocijenite vjerojatnost

$$P\left(X \in \left\langle \frac{\beta}{3} - \sqrt{\beta}, \frac{\beta}{3} + \sqrt{\beta} \right\rangle\right).$$

Zadatak 5. [4 boda + 3 boda]

Neka je $X \sim \mathcal{U}(1, 3)$. Odredite funkciju distribucije i funkciju gustoće slučajne varijable $Y = e^X$.

Zadatak 6. [4 boda + 2 boda + 2 boda + 2 boda]

U kutiji se nalazi 7 crvenih bombona po 5g i 3 crna bombona po 4g. Na slučajan način izvlačimo odjednom 2 bombona bez vraćanja. Neka je X ukupna težina izvučenih bombona, a Y broj izvučenih crvenih bombona. Odredite razdiobu slučajnog vektora (X, Y) i pripadne marginalne distribucije. Odredite distribuciju slučajne varijable X uz uvjet $\{Y = 2\}$. Jesu li slučajne varijable X i Y korelirane? Obrazložite!